

## Evaluering av nasjonal- og flerregional behandlingstjenester 2013

Kriterier i denne evalueringen bygger på regelverk fastsatt i forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten av 17. desember 2010, kapittel 4, og tilhørende veileder om Godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, sist revidert 1. januar 2013.

Navn på tjenesten:	Nasjonal behandlingstjeneste for embolisering av intrakranielle og spinale (arteriovenøse) AV-malformasjoner og durale AV-fistler						
Lokalisering:	Oslo universitetssykehus HF						
<p><b>Tjenestens innhold:</b>  <i>Det skal utarbeides en beskrivelse av innhold, formål og avgrensning for alle godkjente nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten.</i></p>							
<p>Ja    Nei    Ikke oppgitt</p>							
<table border="1"> <tr> <td>Er tjenestens innhold og formål tilstrekkelig beskrevet?</td> <td style="text-align: center;"><input type="checkbox"/></td> <td style="text-align: center;"><input checked="" type="checkbox"/></td> <td style="text-align: center;"><input type="checkbox"/></td> </tr> </table>				Er tjenestens innhold og formål tilstrekkelig beskrevet?	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Er tjenestens innhold og formål tilstrekkelig beskrevet?	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>				
<p><b>Kommentar:</b> Tjenesten hadde en tilstrekkelig beskrivelse ved rapportering i 2012. Denne er nå endret. Det er viktig at innholdet i tjeneste (– hva tjenesten omfatter) fremgår. Foreslår derfor at følgende setning settes først i beskrivelsen. «Nasjonal behandlingstjeneste for cerebrale AV-malformasjoner og durale AV-fistler omfatter utredning for å avklare endelig behandlingsindikasjon, prosedyreplanlegging og gjennomføring av embolisering.»</p> <p><i>Av hensyn til helsetjenesten, helsepersonell og brukere av tjenesten, skal det utarbeides en kort beskrivelse (inntil 100 ord) beregnet for publisering på nett. Denne skal beskrive tjenestens innhold og avgrensning, og hvorfor tjenesten er opprettet. Beskrivelsen skal være forståelig for brukergrupper og publikum generelt.</i></p> <p><i>Hovedoppgaven for nasjonale - og flerregionale behandlingstjenester er å drive høyspesialisert pasientbehandling. Tjenestene skal bare dekke den delen av behandlingen som omfatter diagnostikk eller behandling som krever den spisskompetansen som er etablert ved den nasjonale eller flerregionale behandlingstjenesten. Dette krever tydelige henvisningskriterier. Annen oppfølging av pasienten skal foregå i de øvrige delene av helsetjenesten. Samtidig forutsettes det at nasjonale og flerregionale behandlings-tjenester har et helhetlig perspektiv som omfatter hele sykdomsforløpet – ofte i et livsløpsperspektiv.</i></p> <p><i>Bare de helseforetak som er tillagt ansvar for en nasjonal eller flerregional behandlingstjeneste skal drive høyspesialisert pasientbehandling innenfor dette fagområdet. Beskrivelsen av tjenestens innhold må være tydelig på hvilket behandlingstilbud tjenesten skal ivareta.</i></p>							

**Tilgjengelighet:**

Nasjonale og flerregionale behandlingstjenester skal sørge for likeverdig tilgang til pasientbehandling av høy kvalitet.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er tjenesten likeverdig tilgjengelig ut fra antall nyhenvisninger fordelt pr region?	X		

**Kommentar:** Antall nyhenviste pasienter i 2013 var 13.

Nasjonale og flerregionale behandlingstjenester skal iverksette tiltak for å sikre likeverdig tilgjengelighet. Dette gjøres ved at tjenesten gjøres kjent og at det etableres gode kriterier for henvisning og tilrettelagte dokumentasjonssystemer for å kunne avdekke og dokumentere eventuelle forskjeller i tilgjengelighet.

Flerregionale behandlingstjenester skal samarbeide om drift, analyse og rapportering av felles virksomhet for å sikre at de to tjenestene sammen gir et geografisk likeverdig tilbud.

**Kompetansespredning, veiledning og rådgivning:**

Nasjonale og flerregionale behandlingstjenester skal sørge for veiledning, kunnskaps og kompetansespredning til helsetjenesten, andre tjenesteytere og brukere, og bidra i relevant undervisning.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Driver tjenesten kompetansespredning, rådgivning og veiledning?	X		

**Kommentar:** Deltar i grunn, etter- og videreutdanning av helsepersonell. I hovedsak skjer dette i egen region. Som det fremgår er det sjelden det gjøres embolisering av AV-malformasjoner. Det er derfor viktig at dette behandlingstilbudet gjøres kjent.

På bakgrunn av tilleggsrapportering for 2012 er dette en tilstand som i første rekke behandles ved nevrokirurgiske avdelinger, og det er disse som henviser til den nasjonale tjenesten. Det er viktig at den faglige referansegruppen vurderer om tjenesten er godt nok kjent i alle regioner og at det foreligger gode henvisningskriterier.

Det forventes at en nasjonal behandlingstjeneste driver spredning av forsknings- og behandlingsresultater og bidrar til implementering av nasjonale retningslinjer og ny kunnskap gjennom bl.a. deltagelse i undervisning innen eget fagområde. Ikke minst vil dette dreie seg om å spre kunnskap om diagnostikk, behandling og oppfølging av pasienter innenfor tjenestens ansvarsområde og om hvordan helsetjenesten i alle helseregioner kan underbygge og dra nytte av den nasjonale behandlingstjenesten. Dette gjøres bl.a. gjennom deltagelse i nasjonalt forankret arbeid, undervisning, informasjonsvirksomhet, publisering i medisinske tidsskrift, råd og veiledning til helsetjenesten, helsepersonell, pasienter, pårørende og befolkningen generelt. Dette er et systematisk arbeid som krever at det utarbeides en plan for kompetansespredning.

**Kvalitetssystem:**

Nasjonale og flerregionale behandlingstjenester skal etablere system for å overvåke og følge opp egne behandlingsresultater eksempelvis gjennom bruk av dokumentasjonssystemer, herunder kvalitetsregistre, biobanker mv

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det etablert et system for å overvåke egne behandlingsresultater?		X	
Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?		X	

**Kommentar:** Tjenesten må etablere et system for å overvåke kvalitet og egne behandlingsresultater. Det behandles få pasienter årlig. Det kan derfor være hensiktsmessig at det etableres kontakt med tilsvarende behandlingstjenester i utlandet for å kunne ha referansepunkter til egne behandlingsresultater og kvalitetsmåling.

**Forskningsaktivitet:**

Nasjonale behandlingstjenester skal delta i forskning og etablering/oppbygging og deltagelse i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Drives det forskning ved tjenesten?	X		
Deltar tjenesten i nasjonale eller internasjonale forskningsnettverk?	X		

**Kommentar:** Det forventes at tjenesten deltar i internasjonale fora og holder seg faglig oppdatert om utviklingen av dette fagfeltet. Av tilleggsrapportering for 2012 og årsrapport 2013 fremgår det at det foreligger et internasjonalt nettverksamarbeid.

*En sentralisering av behandlingen til ett eller to steder i landet skal bidra til bedre kvalitet på pasienttilbudet gjennom samling og nasjonal oppbygging av faglig spisskompetanse. Denne kompetansen skal bygge på kunnskap som er vitenskapelig dokumentert og som fremkommer gjennom forskning, kunnskapsoppsummeringer, medisinsk metodevurdering m.m. For en nasjonal behandlingstjeneste innebærer dette at en for eksempel driver forskning, etablerer og/eller deltar i faglig samarbeid/forskningsnettverk internasjonalt.*

**Resultatmål:**

Nasjonale tjenester skal utarbeide resultatmål for de oppgaver som er tillagt tjenesten og et system for å dokumentere oppnådd resultat. Resultatmål skal være operasjonaliserbare og skal kunne måles.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det utarbeidet resultatmål for tjenesten?		X	

**Kommentar:** Det fremgår at det ikke er utarbeidet resultatmål for tjenesten.

*Resultatmål utarbeides i på bakgrunn av beskrivelsen av tjenestens innhold. Dette kan*

eksempelvis være mål i forhold til likeverdig tilgjengelighet, kvalitet på og resultater av behandlingen, bedre kostnadseffektivitet og kunnskap og kompetansespredning.

### Referansegruppe:

Det skal oppnevnes faglige referansegrupper for alle nasjonale tjenester. Oppgaver, sammensetning og funksjon er fastsatt i regelverk for ordningen.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det oppnevnt referansegruppe til tjenesten?	X		
Har referansegruppen godkjent tjenestens årsrapport?			X
Representerer leder av referansegruppen en annen helseregion enn den region hvor tjenesten er lokalisert?			X
Er alle helseregioner representert i referansegruppen?	X		
Har referansegruppen brukerrepresentasjon?			X
Er det vurdert deltagelse fra andre aktører i referansegruppen?			X

**Kommentar:** Det fremgår av årsrapporten at det er oppnevnt en faglig referansegruppe for tjenesten. Denne har ikke rapportert. Referansegruppen synes ikke å fungere etter intensjonen.

*I henhold til regelverk skal årlig elektronisk rapportering fra nasjonale tjenester være forankret i de faglige referansegruppene før disse legges ut elektronisk. Referansegruppene er gitt eget mandat, skal godkjenne årsrapport og bidra til å sikre at de nasjonale tjenestene blir organisert og drevet i tråd med kriterier fastsatt i forskrift.*

### Helsedirektoratets vurdering og anbefaling:

Helsedirektoratets vurdering er basert på opplysninger gitt i årsrapport fra tjenesten og kommentarer gitt av den faglige referansegruppen. Vurderingstema bygger på regelverk for ordningen.

Det vises til Helsedirektoratets vurdering av tjenesten for driftsåret 2012 og tjenestens tilleggsrapportering oktober 2013.

Foreliggende årsrapport og tilleggsrapportering for 2012 gir et tilfredsstillende bilde av tjenesten.

Det vises til kommentarer gitt for det enkelte punkt i denne evalueringen.

Tjenesten bør få på plass et system for å sikre kvalitet på tjenesten. I tillegg bør det utarbeides resultatmål for tjenesten.

Det er oppnevnt en faglig referansegruppe for tjenesten. Denne har ikke rapportert. Tjenesten må sørge for at den har en faglig referansegruppe som fungerer etter intensjonen.

Det forutsettes at ovenstående anmerkninger blir fulgt opp.

**Konklusjon: Anbefales videreført med disse kommentarer.**

020514 arl